

Minska spädbarnsdödligheten i Sverige

Under 2016 föddes 414 döda barn i Sverige (det innebär 3,51 dödfödda på 1000 födslar). Siffran 414 döda barn kan tyckas låg i relation till att det föds drygt 100 000 barn varje år i Sverige, men det innebär att ca åtta barn föds döda varje vecka, mer än 800 föräldrar är direkt drabbade och ännu fler nära anhöriga mister ett efterlängtat barn.

Bakom varje dödstal finns ett barn som aldrig fick se världen och familjer som möter en livslång sorg. Detta innebär samhällskostnader i form av psykisk ohälsa och sjukskrivningar.

I juridisk mening är ett barn ett barn efter den 22:a graviditetsveckan, även om det dör före förlossning¹. Barnen som dör i mammans mage uppmärksammas sällan. De är en stor grupp små individer som knappt omnämns eller diskuteras. Globalt handlar det om 2,6 miljoner barn årligen som dör i slutskedet av graviditeten. Det är fler än vad som dör i malaria och aids tillsammans².

Trots de stora medicinska framsteg som skett inom svensk hälso- och sjukvård har antalet dödfödda barn inte minskat på 20 år. Till skillnad från annan spädbarnsdödlighet som exempelvis den neonatala dödlighet (barn som föds levande men som dör inom 27 dygn) och plötslig spädbarnsdöd har inte dödligheten före födseln minskat.

Förslag till åtgärder

1) Genomför en nationell analys av spädbarnsdöden i Sverige

Varje år inhämtar Socialstyrelsen siffror från landstingen över antalet dödfödda barn³. För barn som dör i samband med eller efter förlossningen finns en strukturerad kartläggning och uppföljning. Men tyvärr saknas en motsvarande nationell kartläggning och samordning av fall med dödfödda barn.

Spädbarnsfonden anser att det behövs en nationell analys av orsaker och händelseförlopp vid varje enskilt dödsfall av barn som dör i sin mammas mage. Syftet med en nationell analys är att ta fram ett kunskapsunderlag som kan användas för framtida åtgärder och förebygga dödsfall. Analysen bör också belysa regionala avvikelser och variationen av dödstal inom landet.

En nationell analys bör arbetas fram av en expertpanel som exempelvis kan bestå av gynekologer, obstetriker, pediatriker, barnmorskor och representanter för föräldraorganisationer. Arbetet kan genomföras genom att mödrahälsovårds- och förlossningsjournaler för alla dödsfall granskas. Dödsfallen bör klassificeras dels utifrån möjliga att undvika och dels inte möjliga att undvika.

Spädbarnsfonden anser att regeringen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag att under ett år genomföra en nationell analys över spädbarnsdödligheten i Sverige för att på sikt kunna vidta åtgärder för minskade dödstal.

¹ Den 1 juli 2008 ändrades lagstiftningen i Sverige, i enlighet med WHO:s riktlinjer, till att ett foster räknas som ett barn efter 22:a havandeskapsveckan

² The Lancet, "Stillbirths", 2011, <http://www.thelancet.com/series/stillbirth> och WHO

³ Svenska medicinska födelserregistret

Post-/besöksadress:	Telefon:	Internet:	Bank-/postgiro:	Organisationsnr:	Säte:
Spädbarnsfonden	031-387 57 57	www.spadbarnsfonden.se	BG 900 – 2122	802012-1193	Göteborg
Stigbergsliden 18		E-post:	PG 90 02 12- 2		
414 63 GÖTEBORG		kansliet@spadbarnsfonden.se	SFI, FRII		

2) Utred varför färre barn dör i våra grannländer

Internationell forskning visar på en stor variation mellan dödfödda barn inom höginkomstländer. Länder som har lägre dödstal än Sverige per 1000 födslar är Island, Danmark, Finland, Nederländerna, Norge, Portugal, Japan, Kroatien, Polen, Tyskland, Nya Zeeland, Tjeckien, Australien och Irland⁴.

Det saknas kunskap om varför Danmark, Norge, Finland och Island har färre dödfödda barn än Sverige. De nordiska länderna har liknande levnadsvillkor och välfärdstjänster. Det vore därför av stor betydelse att utreda skillnaderna i dödstal mellan de nordiska länderna i syfte att ge kunskap om vad som skulle kunna minska dödstalen i Sverige.

Lägre dödstal i andra länder visar på att fler barn i Sverige kan räddas. Spädbarnsfonden anser att regeringen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag utreda skillnaderna i dödfödda barn mellan de nordiska länderna.

3) Mer resurser till förlossningsvården

Spädbarnsfonden anser att ytterligare resurser behöver tillföras förlossningsvården. Med mer personal kan en bättre vård och omhändertagande av gravida säkras. Det är även såväl viktigt att vårdpersonal får tillräckligt med tid till varje patient och en god arbetsmiljö.

Statistik

Antalet dödfödda barn i Sverige 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Pojkar	231	227	230	212	237	208	202
Flickor	195	202	223	229	219	221	212
Totalt	426	429	453	441	456	429	414

Antalet dödfödda barn per 1000 födslar

	3,67	3,82	3,99	3,87	3,95	3,72	3,51
--	------	------	------	------	------	------	------

Kontakt

Angela Jones, samordnare Spädbarnsfonden
031-360 90 60
kansliet@spadbornsfonden.se

⁴ The Lancet's Series Ending Preventable Stillbirth, januari 2016

Post-/besöksadress:	Telefon:	Internet:	Bank-/postgiro:	Organisationsnr:	Säte:
Spädbarnsfonden Stigbergsliden 18 414 63 GÖTEBORG	031-387 57 57	www.spadbornsfonden.se E-post: kansliet@spadbornsfonden.se	BG 900 – 2122 PG 90 02 12- 2 SFI, FRII	802012-1193	Göteborg